

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

ספטמבר 2026

בחירות 2026: ייצוג נשים בכנסת הבאה

לאחר סגירת רשימות המפלגות לכנסת: איזו מפלגה עומדת בראש מבחינת ייצוג נשים בכנסת, אילו בתחתית הדירוג, ומי התייחסו לקידום נשים במצע שלה?

סקירה מאת ד"ר אסף שפירא ועו"ד ענת טהון אשכנזי

ייצוג נשים ברשימות

מהצלבת סקרי המנדטים האחרונים והרשימות שהוגשו לכנסת, עולה התמונה הבאה:

- שום אישה לא עומדת בראש רשימה שצפויה להיבחר לכנסת לפי הסקרים. במערכות בחירות קודמות עמדו נשים בראש כגון רשימות העבודה, מרצ, ימינה, התנועה וקדימה. במערכת הבחירות הקודמת עמדה אישה בראש רשימה שנבחרה לכנסת (העבודה), ושתי נשים עמדו בראש רשימות בולטות נוספות שלא נבחרו (מרצ והבית היהודי).

- יש פערים גדולים מאוד בין הרשימות בכל הנוגע לייצוג נשים. מצד אחד, רשימות שוויוניות או כמעט-שוויוניות – הדמוקרטים עם 50% נשים במקומות ריאליים, וישר וביחד עם 48%-ו-46% בהתאמה (למעשה, בשתיהן מספר הגברים גדול ממספר הנשים באחד); ומהצד השני, הרשימות החרדיות, שאין בהן כלל נשים (אמנם במערכת הבחירות הנוכחית נרשמה התפתחות תקדימית, כאשר לראשונה הוצבה אישה ברשימה של מפלגה חרדית, אך לפי הסקרים רשימה זו אינה קרובה לעבור את אחוז החסימה), ורשימות אחרות עם ייצוג נשים מצומצם, במיוחד הרשימה המשותפת (12.5%), הליכוד (13%), הציונות הדתית (17%) ורע"ם (20%).

צריך לשים לב שברשימות קטנות, תזוזה של מנדט לפה או לשם יכולה לשנות דרמטית את שיעור הנשים ברשימה. לדוגמה, הרשימה המשותפת מקבלת לפי הסקרים 8 מנדטים, והאישה הראשונה ברשימה ממוקמת במקום ה-8 – כך שאם תקבל אפילו מנדט אחד פחות, לא תיבחר מטעמה אף אישה; כך גם לגבי רע"ם, שבה מוצבת אישה רק במקום החמישי. לעומת זאת, ברשימת עמך ישראל המצב הפוך: אם הרשימה תעלה מ-4 ל-5 מנדטים, שיעור הנשים ברשימה יעלה מ-25% ל-40%.

- לפי הסקרים האחרונים, מספר הנשים שייבחרו לכנסת הבאה צפוי להיות דומה למספרם בכנסות הקודמות, שעמד על 30 או קרוב לכך. בתרחיש אופטימי ייתכן שיישבר שיא היסטורי ומספרן יגיע ל-31 (ואם מפת המנדטים תשתנה אף ליותר) – אך עדיין מדובר על שיעור נשים נמוך מדי, של 26% מכלל חברי הכנסת, שיעור נשים נמוך גם בהשוואה לדמוקרטיה מבוססת אחרות. ישראל כבר היום ניצבת במקום 95 מקרב 181 במדד IPU הבוחן את מספר הנשים בפרלמנטים לאומיים בקרב 181 מדינות. היעדר שינוי משמעותי במספר הנשים, יותיר את המיקום הנמוך של ישראל גם לאחר בחירת הכנסת הבאה.

אמיר אלשטיין
יו"ר הוועד המנהל

הנשיא העשירי ראובן ריבלין
יו"ר של כבוד
יוחנן פלסנר
נשיא

חברי הוועד המנהל

עו"ד ליאת אהרנסון
פרופ' ורד וניצקי-סרוסי
ד"ר חן ליכטנשטיין
מול מועלם
שגיר לשעבר סלי מרידור
פרופ' פאדיה נאסר אבו-אלהיג'א
עו"ד אבי פיישר
ד"ר מיכל צור
יוסי קוצניק

המועצה הבין-לאומית

פרופ' רונלד דניאלס, יו"ר

השופטת רוזלי טילברמן אבליה, קנדה
אן אפליבאום, ארה"ב
השופטת דורית ביניש, ישראל
השופט סטיבן ברייר, ארה"ב
רלף גרסון, ארה"ב
פרופ' משה הלברטל, ישראל
פרופ' כריסטוף מרקושיץ, גרמניה
ד"ר שרון נוריאן, ארה"ב
השופט אברהם סופר, ארה"ב
ברט סטפנס, ארה"ב
פרופ' גרהרד קספר, ארה"ב
האריט שליפפר, ארה"ב

סגני נשיא

נח הקר, מדיניות
פרופ' עמית כהן, מחקר
ד"ר ישי ג'סיין, פרס, אסטרטגיה

עמיתים בכירים

פרופ' תמר הסטובסקי ברנדס
פרופ' תמר הרמן
פרופ' נתן זוסמן (אורח)
חסאן טואפרה (אורח)
תומר לונן (אורח)
פרופ' יוחנן מרגלית
פרופ' דניאל סטעמן
פרופ' בני פורת
פרופ' קרנית פלוג
פרופ' מרדכי קרמיצר
פרופ' גדעון רוט
ד"ר תהילה שורץ אלטשולר
פרופ' יובל שני

מייסדים

ד"ר אריק כרמון
ברנרד מרבוש (1929-2024)
מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ (1920-2021)

- נוכחות נשים ברשימה ספציפית או בכנסת כולה לא רק משקפת את השוויון בין המינים בחברה ותואמת ערכים דמוקרטיים-ליברליים של שוויון וייצוגיות; יש לה השפעות מעשיות בהיבטים שונים. בין היתר, ייצוג הולם של נשים בכנסת (בדומה לאוכלוסיות אחרות) מאפשר מתן ביטוי לתפיסות העולם ולצרכים הייחודיים של נשים במוקדים שבהם מתעצבת המדיניות. באופן טבעי, יותר נשים בכנסת – פירושו בדרך כלל גם יותר נשים בממשלה ובתפקידי מפתח בכנסת כמו יושבות ראש של ועדות. מחקרים רבים מלמדים שקיים קשר בין ייצוג תיאורי ומהותי; כלומר – שייצוג של אוכלוסייה מסוימת, במקרה שלנו נשים, במוקדי קבלת החלטות גם מוביל בסופו של דבר לייצוג משמעותי יותר של האינטרסים והצרכים הספציפיים של אותה אוכלוסייה. כמו כן, נשים בתפקידי מפתח בעלי נראות ציבורית משדרות מסר ציבורי רחב שנשים הן אזרחיות שוות ערך וכישורים, והן גם משמשות מודל לחיקוי ומעודדות נשים נוספות לשאוף להגיע לעמדות בכירות, בפוליטיקה, בשירות הציבורי ובזירות אחרות.

רשימה*	ממוצע מקומות ריאליים בסקרים האחרונים**	המיקום הגבוה ביותר של אישה ברשימה	שיעור הנשים במקומות ריאליים	מדד הייצוגיות המשוקלל של נשים במקומות ריאליים (50=שוויון מוחלט)***
ישר	23	3	48%	49
הליכוד	23	5	13%	14
ביחד	13	3	46%	49
הדמוקרטים	10	2	50%	46
ישראל ביתנו	9	3	33%	29
יהדות התורה	8	-	0%	0
ש"ס	8	-	0%	0
הרשימה המשותפת	8	8	12.5%	3
עוצמה יהודית	8	2	25%	31
הציונות הדתית – זהות	6	3	17%	19
רע"ם	5	5	20%	7
עמך ישראל	4	3	25%	20
המילואימניקים והכלכלית (הנדל וזליכה)	4	3	25%	20

* הטבלה כוללת רק רשימות שעברו את אחוז החסימה באחד מהסקרים האחרונים לפחות.

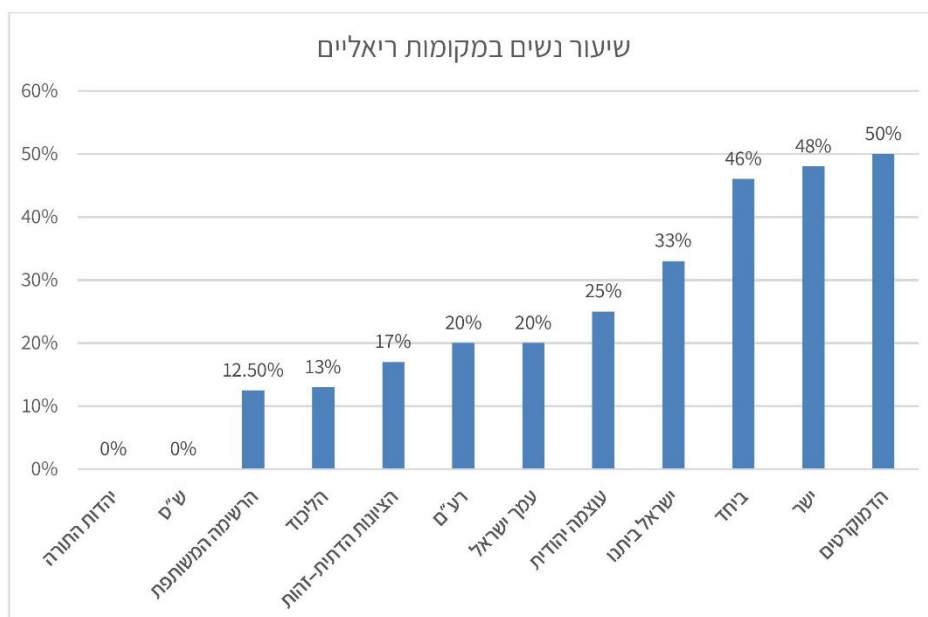
** מספר המקומות הריאליים מתבסס על ממוצע של 9 סקרים שנערכו בתאריכים 31 באוגוסט עד 6 בספטמבר (יום לפני תחילת הגשת הרשימות). ממוצע מנדטים לא-שלם עוגל כלפי מעלה. רשימות שממוצע הסקרים שלהן נמוך מ-4 מנדטים – התייחסנו אליהן כאילו יש להן 4 מקומות ריאליים (מספר המנדטים המינימלי האפשרי, בהתאם לאחוז החסימה).

*** מדד הייצוגיות המשוקלל הוא מדד המביא בחשבון הן את שיעור הנשים במקומות ריאליים ברשימה, הן את מיקומן. מדד של 50 מעיד על שוויון מוחלט, מדד של 0 על היעדר נשים ומדד של 100 על היעדר גברים.

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

www.idi.org.il

קידום זכויות נשים ושוויון מגדרי בתוכניות המפלגות: רק שלוש מציגות תוכנית ייעודית

מבין המפלגות שהציגו באתריהן תוכנית או מצע לקראת הבחירות, רק שלוש מייחדות התייחסות נפרדת לקידום זכויות נשים ושוויון מגדרי: ביחד, הדמוקרטים וחד"ש. שלושתן עוסקות בייצוג נשים במוקדי קבלת החלטות, בשוויון בשוק העבודה ובמאבק באלימות נגד נשים, אך נבדלות בדגשים ובצעדים שהן מציעות.

מפלגת ביחד מציעה הבטחת ייצוג נשים במוקדי קבלת החלטות, הטמעת חינוך לשוויון מגדרי ומניעת הדרת נשים והפרדה מגדרית. התוכנית מתייחסת גם לביטול ההפרדה באקדמיה ולהרחבת סמכויות בתי הדין הרבניים, למאבק באלימות במשפחה ובאלימות מינית, לצמצום פערים בשוק העבודה ולחיזוק סמכויות האכיפה של נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה. בנוסף, היא כוללת תוכנית לתמיכה במשפחות המילואים, ובפרט בבנות ובבני זוג של משרתי מילואים.

מפלגת הדמוקרטים מציעה לעגן בחוק יסוד את הזכות לשוויון ולקבוע חובת ייצוג של לפחות 40% נשים במוקדי קבלת החלטות. התוכנית כוללת גם הקמת רשות לאומית למאבק באלימות נגד נשים, קידום שוויון בשוק העבודה והבטחת חופשת לידה לאבות, וכן הנהגת מסלול אזורי מלא לנישואין וגירושין וחיזוק מעמדן של נשים בבתי הדין הרבניים.

מפלגת חד"ש מציעה לבטל חוקים המפלים נשים, להגדיל את ייצוג הנשים ולחזק את מעמדן ברשויות המדינה, במוסדות ציבוריים ובגופים פוליטיים, ולחזק חוק לשוויון זכויות האישה המבוסס על האמנה הבינלאומית לביעור כל צורות האפליה נגד נשים (CEDAW). עוד מציעה המפלגה לקדם שוויון בתעסוקה ולהגדיל משאבים למאבק באלימות במשפחה ולסיוע לנפגעות.